

TANDORI DEZSŐ

Érzés, érzet; kedv

... engem akkor oly érzés fogott el...

... sajog egy érzet...

kb. Arany János

Elég sok jegyzet A/4-es duzzaszt itt dossziét, állítólag dolgozattá „van állva” megint valami; van-e? Kiderül, ha szabad előadásként vágok neki. Aztán majd átnézzük a maradékot.

69 éves vagyok, és sokan tudni vélik, ez az öregedés kora, elvben megvan nekik a tartalom-válasz, vagyis hogy mit tartalmaz ez az életidő; erre én: jó, te ezt „tudod”, én meg-éltem; én a magamét éltem meg, s ez semmihez nem hasonlítható. Nem jobb, nem rosszabb, csak másilyen. Milyen érzés, kérdik hát. Nem is érzés, inkább érzet; s hogy mennyiben átfogóbb, tehát érzület (másíthatatlan „vég”-eredmény), a *Forrás* hasábjain lesz olvasható. Mondókám: „Forrás, *Tiszatáj*: nekem párban jár.” Tehát az érzület az, ami az érzésekből és érzetekből (túl a „magunkkal hozott anyagon” – háborúk, születésünk helye, családtörténet, államrendek) kialakul. Nem érzületem, hogy minél kevesebbet másokkal... hanem egy ilyen érzésem van (logikai szükségességeimből leszűrve), és van mindig egy olyan érzetem, hogy nekem az élő érintkezés nem szerencsés. Bár nincs ma, akit a legszalasztottabb szintről bírálni kedv ne akadna rá, próbáljuk ezt mégis úgy érezni, hogy nem Tandori Dezső írja, hanem Pascal írta, Montaigne írta, ha grata személy ő még ma is, Wittgenstein, netán a francia pilótaköltő.

Tőlem is mindegyikük más-idegen, persze. Egyetlen hovatarozásom van külvilágian (belvilágian: épp adott invalidus madárkám, örök kártyabajnokságunk 35 éve feleségemmel a mackóknak és társaiknak, feleségem-és-kutyánk, egészségi állapotom, a ház és az ország épsége, utóbbi csak viszonylagos vágy), egyetlen külvilági hovatarozásom az irodalmi. Lehet a piacon (kofák, csaposok, kiszolgálók stb.) oly kedves a kapcsolatrendszerem, amilyen csak akkor épp adódik („akar”), újságossal, másolóirodással (esetlegesenünk már azért!), ez semmit sem változtat önténymegállapításon (képtelen, pontatlan szó, tudom): hogy én megvagyok most akkor. Mert, szégyen, hogy egyetlen ember nem mondta, szégyenem (?): öcsi, megérkeztél; te, az észak-angliai lótenyésztő-gazdálkoldó család sarja (jó, ezt én mondom csak, reálisan sehova így nem kötődöm, hagyjuk a Duna-Tisza stb.-t), aki bámulva néztl isteneidre, kik a cheltenhami Gold Cup-ot nyeregették, a walesi Grand Nationalt, magát az aintree-i (Liverpool) Grand Nationalt talán, de akár egy Hennessy Gold Cupot novemberenként (megyünk lejjebb), te ezek közé az istenek közé kerültél, magad így mondd, kisinasnak. Te, aki 90%-ig érthetetlennek, elkülönözőnek stb. voltál minősítve, váratlanul ott vagy neveddel Szabó Lőrinc, Jókai, Petőfi, J. A., Kosztolányi,

Balassi közt (jó, hát még Szép Ernő, Weöres stb. spec. még épp ebben a sorozatban, mert ez csak egy sorozat, nem több, nincs ott meg mások, majd lesznek!), te akkor beérkeztél (came home, lónyelve, hazaért), oda, ahová egyedül vágytál, s amire gondolni sem mertél. Persze, mondta valaki erre ellenségesen, pákaforrasztási és csavarellátási miniszter, ily-oly elnök is volt, van tömérdek, valakik beválasztottak. Barom ember, nekem ezzel, feleltem, nincs funkcióm, tehetésem, ugyanúgy, ahogy a nemzetközi műfordítói-kulturális díjjal együtt sem kapok esetleg rendes fordítást, és a jelige velem mindig az: mert elvonul... Hát itt, ahol még ha besorolt is 2-3 ember a sorozatba, s megjelentem nevezettek szűk-bő társaságában, nem számított elvonulás, közszereplés, páriaság vagy kedveltség, nincs idegenszerűség vagy stb. Nem, itt egy ember (ez a magam-valaki) álomra ébredt, s ez az élete: meglett, amit annyira nem mert akarni se. Hát ő mégis.

Erre semmi reakciót nem kaptam. Ahogy általában én nem vagyok hír az újságokban semmi dolggal, melyek, kétségtelenül, aprók. Másoknak, elismerem, nagyobb dolgai vannak, eredményei. De a „Diákkönyvtár”-sorozat (Osiris) nem eredmény. Egy álom-evidencia valósága. Valósága által evidencia. Ez az én érzetem róla. Érzésem szerint érte-temnek igaza van.

Ah, ugyan, mi van rajta nehezen elbírható? Én jól elbírom, hogy mások szépek, érdekesek, gazdagok, karizmatikusak, fontosak, közérvényűek etc. Nekem ez az egy köz-dolgom van (verebek mentéséért hülyének néznek, mackók... ugyan már... és én itt véget érek; csendem jön, független-idő-vágyam, ah, alig sikeres... egészségem... 69 évemben a legvadabb szerencsejátékot játszom, az egyetlent: meddig nem kerülök orvosi váróba, nem „visznek”, nem parancsolnak be kórterembe, műtét stb.

Hát ha nekem minden meglett (a kisinasi szereppel isteneim közt, mert én ezt csak ily érzettel veszem, bár ki tudja, jobban is érezhetném, de nem), mit akarjak? Napi megletmet akarom a magam szabályai szerint (J. A. is akarta, s nem akarhatta-e?), Kosztolányi... És Szép Ernő a végsőig ellátva szemével reménytelenül párosította szent igyekezeteit (igazak voltak benne úgy, ahogy bennem nem, talán, vagy egyformák vagyunk), nem alkudott meg sötétenlátásában; és Pilinszky, a kései, tékozló reményről szólva, mely nem e földet lakja, hanem mint viharokra emelt nyárderű, felköltözik a halálos magasba... Nem ilyen „viharokra emelt” derű (lenne) az énérzetem, ha volna benne pár társam? Jó, épp Szeged, Kecskemét a szívem szerint reagált, zavarban is voltam. De másképp csend. Tanárom, N. N. Á. jut az eszembe. A legnehezebb 56-veszte-utáni évek valamelyikébe ugrunk vissza, mit tudom, 60 körülre, már volt Újhold irodalmi est, N. N. Á., verseket mondott, boldog volt, hogy egykori osztálytársnője az első sorban feszít. S a kézfogáskor: „Drágám, de szép a sálád...” Nekem nincs szép sálam, szép se voltam soha, sőt, még igazi randa se, semmi. Marad a... Nekem mégis egyes egyedül ez az otlét a sor végén, ez volt közvilágian. Mert másképp? Ahhoz senkinek semmi köze már, velem mi van. Se az egyik fél, se a másik fél ne erőlködjön.

Ha itt cikk mégse lesz, csak töredékgyűjtemény, vigasz legyen Olvasómnak, hogy a dolgok eredetét mégis (lelkem rajta) látja. S valamire még kitérek. Amikor (épp a nevezetes kötetem szerkesztőjétől, biztos maga kezdeményezéséből) egy olyan félig, de csak félig, elegánsan figyelmeztető cikket kaptam napilbíban, nyomoztam lelkemben az intelem okát. Lehetett ez: hogy viccesen, Karinthynek, de talán inkább Örkénynek címeztem: a tandoridezsőből álló bizottság az idej tandoridezsődíjat tandoridezsőnek adta. Nem ízet-

len vicc, reávicc. Mert miért ne lehetne a tandoridezsőszellemet (ha van ez) kedvelő bizottság? Ezért senki ítésznek sértődnie még nem kell. S ha ilyen, hát tandoridezsőszelemű, ily állagú, ilyenből áll. És épp ezt az árva egy szál díjat, hosszú év után megint jelentősebbet itt, miért ne kaphatná tandoridezső? Mi rosszat mondtam? Összecsengés, amire úgy áhít az ember legalább egyszer. Én most Balassiéktól Pilinszkyékig (a még messze hiányos névsorban) összecsengek. Jönne az anyag, fejből, dossziéből.

*

Lesz egy ilyen is: Néha megcsendülök. Ezt „mondásaimra” értem; csendülés, az hang, és – talán jobb: néha megcsöndülök? – a csönd stb. mondani sem kell. Ez mind a magyar nyelv szelleme, lehetősége csak. Magam kisinasa vagyok itt nevezettnek.

Kedu

...fáradt vagyok, nincs kedvem s magamról
nem beszélek...

kb. Szép Ernő

Jaj, jaj, már hogy ne szórná szét, barátom, itt az életet az élet. Szép Ernő mindenkinél jobban mondja (mert nem filozófiák, nem a polgári élet – mégiscsak – rekvizitumaival, nem vallási jegyben etc.), hogy én nem tudom mit éltem s mi az hogy én itt voltam (kb. idézem), ahogy úszni se kottából szoktunk. Nincs kedvem. Ez nem németesség (keine Lust), ez a magyar nyelv oly lehetőségének kihasználása, hogy/mely nem szokásos gyakran. Egyáltalán: nincs *kedvem*, az nincs. De menti hagyományba vissza az, hogy beszélni nincs kedvem, így teljesen akadémikus. Nekem a nem akadémikus az olvasatom.

Nagy ellentmondás az egész írósdí. (Schriftstellerei; ld. még Sangerei.) Magamról nem beszélek úgy, hogy ezt mondom. Jó vicc. De aforizmam: egyetlen dolgot nem lehet jól mondani senkinek: azt, hogy egyetlen dolgot sem lehet jól mondani senkinek.

Vagy a nyelv csuda vicceire jövünk néha: Ez még messze nem a vég. – Messze a vég. – Ez még közel sem a vég. – Közel a vég. Ajaj, hoppá, mondja a szórakoztatászínpadok közönsége. De én is!

Jó, trükkök. De nem. Mert a nyelv... stb. Adva van, mondja kicsit nekem nem tetszően (Ottlík se szerette) Duchamp. A nyelvben valami adva van. A cirkuszban a nyaktörő, sokat dolgozó akrobatákat... az észak-angliai lovas fiatallembert, aki megnyeri valamelyik álomversenyét, s ott van az addig csak kívülről bámultak közt. (Most is kívülről vagyok csak ott, felfoghatatlan érzés. Ezért a „moderneket” most hülyének néznek, sejtem.)

Másolgotok.

Nincs „igazság”. Csak igazságtalanságok helyesbítése van. Mert különben nem lenne olyan hülye senki, hogy igazságokkal jöjjön. (Hát – meredek. De ezek mind érzeteim voltak. Ezek nem aforizmak. Érzetek, mondom. Ám nem kicsinyítem le egyiket se azzal, hogy „volt ilyen érzetem is”. Ha egyszer érzet – mindig érzet.)

Nem ez vagy az sok, ezzel-vagy-azzal-vagyok-sok magamnak. A tartalmatlannak is érezhető magány és csönd óráit ide! Míg verébkém a másik szobában alszik. – Meg hát sok volt a Parzival, Musival, Doderer, Virginia Woolf, Kleist és még vagy 500 kisebb-nagyobb író szolgálata, tejbepapi-életet ide? nem is, a „semmi-tartalmú-idő” a magamfélének megint kemény ügy.

Az sem igaz, hogy „elszállt lelkemmel már nehéz a kapcsolat”. Az „egész” után jöhet csak az igazi „elég”, vagy az „elég” után jöhet bármi „egész”?

A sablon meglátások a legigazabbak. Nekem a legevisebb, számára mit sem mond. Ez csak azonos foglalkozásban érdekes. Akkor is csak úgy érdekes, ha érintkeznünk kell. A legnehezebb!

„Ha vitatkozik, felhúz és abbahagyom. Ha nem, hát addig nem hagyom abba, míg magamat fel nem húzom (azzal hogy nincs reagálás), ez a szellemi érintkezés.”

Szabad-e kiemelni közérvennyel szépen érvényesülő embereknek „nálam” azt, hogy irigyelnek elkülönültségemért? Le tudnának mondani annyi mindenről, amiről nekem így kell? S hogy nem lemondás ez nálam... talán ezt irigylik? Ennyire magánjellegbe nyúlnak? Hiába, ha egyszer látszunk... s az írás – látszás.

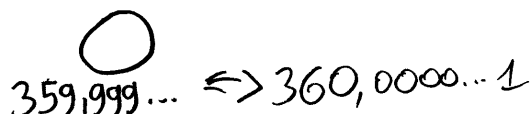
„Mi tagadás, tágabb ívű volt a tagadásom. Mi tagadás volt.” Hm.

Intézzük el végre Kafka „szomszéd falu”-ját. Zenón a felezéses úton történő végpontközelítést használja arra, hogy sebesség stb. nincs, nincs mozgás, ergo. Magam a *nincs lét-rejövés* tételét adtam ezzel. Ami mégis van, vagy elvi, vagy erőszakjellegű létezés. (Egy mértani pont – ill. egy fejedre eső golyó.) A szomszéd falu az elérhetetlen másik végpont – avagy a ponton „belüli”, a nem mértani-elvi pont „határa”. Eleinte viccnek éreztem, hogy a szomszéd falu fiatalon, váltott lovakkal sem érhető el – s teljes erőben aztán, igyekezvén –, mondja a Kafka-rokon. Ma már (ld. én a magam 69. évét megértem) érzetem ez!

Nagyon világszó barátomra mondom: „Nem lehet sok ilyen érzületű illető a földön, köreinkben, másképp te ismernéd. De ha nem ismersz ilyet, tudod-e, tudsz-e engem érdeklődéssel nézni, csak egy pillanatig is?”

Ne hozzunk olcsó hasonlatokat: Tolsztoj (csak vallás, válás, muzsikok, szomszéd falu stb. nélkül). Ma élő költő, novellista, regényíró, drámaíró kortársaimról (magyar nyelvűekről) nem öregtolsztojian nem írok, vicc. Nem ám, hanem mert (ld. tandoridíj) nem látom és nem is akarom tisztán látni a szisztémát, mely szerint ma élőkről így íródik. Esszéistákról, tudósokról stb. írok, de... na, akkor.

A kör, nagy téma. A kör végtelen. Nem egyszer van azonban. Zárt végtelen. De a Cantor-dolog... a kontinuum... szerintem az egész „vonal”, számsor... leszámíthatatlan. A körön, rendben, számlálhatnánk 120 fokot is, de én rajzoltam ilyen kört:

$$359,999\dots \Leftrightarrow 360,0000\dots 1$$

Két ravaszság is van. Érzetem szerint nem biztos, hogy teljes 360 fok a kör, ám ha több, az első 1-es nincs meg... hát nem? Ez nekem örület. (Tojás és krumpli állagában szereti magát a kör, nyomda nem javít, kérem.)

(A 360... nem is írható le jól, általam legalább nem.)

Tehát vagy van egy véges-végtelen, a kör, és akkor az örök héraikleitoszi hullámvonal is körbeér, meg a számsort is körnek kell képzelnünk. De vissza a körhöz. Ha életünk hasonlata a kör, nem zárul. Bocsánat, nem vulgárian, tehát hogy nem érünk a végére. Végtelenszer sok kört járhatunk emez egy kör mentén (körrel! az ám, nem is „mentén”), de egyszer meghalunk, és ott, ha bárhol van is, a kör nem zárul. Mivel pedig a kör, ha

végtelen, bár zárul, épp ezért: ha tényleg végtelen(szer járhatjuk), nem zárul. Mert mi véget érünk. Tehát a személyesnek felfogott kör, a kör „én-változata” nem ér körbe. Ahogy Zenónnál a felezés van, érzetem szerint itt ez van. A kör csak a végtelenben van „meg”. Ha valóban végtelenszer járom (egyfajta örökéletben). Jó vicc, nem?

„Futunk egy örök körbe érve”, írtam a *Madárzsoké*-versben. Tkp. lovam és én – meghaltunk a végén, így érünk haza. Stb.

„Nem értek egyet: ez több, mint a *nem értek kettőt*.” Így lassan én se tudok semmihez semmit szólni. Már ha értés-alapú az. Rémes magány a megosztatlan? Nem rémesebb a megosztott? Ahogy ezt se vegyék el tőlem, érzetemet: öreg vagyok. Sőt, épp ehhez képest még ez-az megy. A magány mint kör... gondolkodjunk el ezen. Magányom dolgait legalább ne kelljen elmondanom. Elmondanám. De megóv a „nem megy az”.

Jelenidő. „Nem vagytok. – De kinek mondom ezt?”

Megbocsáthatatlan azonban, ha senki nem létezik számodra, te viszont igen. Űrön túli űr: ki számára nem léteznél akkor?

Persze, a köznapi roncsolódások az igaziak. Ha Kezem Lábam Törném nevű lovaddal nyersz, azt mondod, e nagy siker az utolsó. De akkor karod összetöröd, ráadásul lesz egy tört lábú verébkéd. Marad, hogy orvoshoz nem mentél karoddal. (A köz vicce: „Még mindig nem tanultál meg kézen járni?”) Részemről is vacak vicc: Ha nem létezem magamnak se, hogyan léteznének ti nekem? Bár igaz.

Hányszor leírtam: „Embert nem akarok látni...” S ennek se plusz, se mínusz következménye nincs. Következménye csak a személyes sértésnek van, vagy annak, ha mások „elől” el akarsz vinni (állítólag) bármit is.

Rossz viccem: a kedvem megvan mára, hogy ne dolgozzak. Csak a másik hat nap mit csináljak aztán? (S az ilyen viccek a menők, jaj.)

A jelenségek. Néha arra ébredek, nagy zaj... egészen jellegzetes. De látnom kell, semmi. Kafka! Nem így megy ez? (És tébécékórházban haltál meg nyomorultul. Gondoltad-e, ah fulladtam volna egészséges evezés közben a Moldvába? Csak ezt mondom én, ezt nevezem szabadságomnak. Minden időm felett-alatt, semmivel – én rendelkezzem. Ha már nem felett, hát alatt rendelkezhessem, ismétlem, és ha szinte semmivel, semmi felett. (Haha.)

Tudás. Gondolat. Nem ez? Ráébredés valamire. Túl sokat tudni: túl sokat tudni tévesen (valakiről). Nálam megoldják jobban. Alig tudnak bármit is, azt is rosszul tudják. (Házam van... rokonom ír földön... valaki minden ügyemet intézi. Jó ég, senki-semmi ilyen nincs még a láthatáron se.)

A közlés bajai. „Hidd el nekem látatlanba...” – „Nem. Mondj valamit.” Amire csak rácsodálkozik. Vagy: „Nocsak, ilyeneket elmondani...” Ezért jobb eleve nem menni, nem beszélni. Ld. Kosztolányi–Csáth. Te sohase jövő és sohase beszélő... kb.

Csöndem túl nagy zaj nektek. Mert arról szól, ami nálatok csak hallgat. (!!)

Ha túl sok nektek, ami nekem fontos, és unjátok, jó. De akkor ne foglalkoztatok azzal, ami nekem (bennem) túl kevés, és amit én unok. (De ez történik!)

„Hagyjuk a régi, félreértésnek tekinthető sérelmeket. Kezdjük újakkal, félreérthetetlenekkel.” (A haladás.)

Vélemény: a dolog (*még*) jobban megfelel, ha nem is tudok róla!

Fontos!! Ha már úgyse hallják meg, jobb, ha legalább valami újszerűbb, fontosabb dolgot mondtam. Mert hogy csak udvariaskodom, nekik szóló közhelyekkel, és nem is hallják, az megalázó. (Lakásban, vécéről kiabálva – mikor hűtőszekrény, polc zárja el a hallást... itthoni változata is van, ebből jött.)

Nem kell nőm hozzá, hogy le vagyok maradva, alant járok. De ez rád is vonatkozik, ha épp én járok fentebb. (Mi a lelegehetlenebb ebben, kérdem.)

Ha már megírtam, jobb, ha nem jut az eszembe többé. Úgy volt jól. Sőt, már esetleg cáfolnám is.

Így-vagy-úgy minden megvolt. Így-vagy-úgy minden zavar.

Így-vagy-úgy minden csak rosszabb lehet. (In mem. Szép Ernő, gyarló késeiye.)

Akkor beszélj csak túlélésről, ha már meghaltál!

*

Ha nincs egyetlen lélek se, akivel bármit jól megbeszélj, végül magad is mind jobban eltűzod. (Ez is egy kör stb.)

Rossz üzlet: magamat már nem akarom megismertetni, de mást magammal még meg kéne. Az igazi-hazug kölcsönösség. Mikor tekinthette magát teljes irodalmi világnak az író – utoljára? Vigasz a kör. Visszaérünk „ugyanoda”. A kör az abszolút hérakleitoszi. A kör sosem a *második*. Mert körbeér, ez az átmeneti kategória (a másik) kihagyható.

Mindig érttem valamihez én is. Jellemzően: főleg amihez nem lehet.

Zavarja-e madárkám éneklését, ha a – számomra elviselhetetlen – slágerműsorba belegépelek? Életem micsoda is, ez mutatja. Engem zavar-e a gépelésben a slágerzene, nem kérdés.

Mindig megkérdőjelezték értelmemet, lényegiségemet, irodalmi értékemet, ha nem azt – és olyat – írtam, amit és amelyet az ítések, irodpolitikók maguknak megfelelőre értékelték, a saját – korlátos – elképzeléseikbe beilleszteni véltem. Meghibbantam volna akkor mindig hirtelen? Ők nem hibbantak meg, ők csak olyanok, amilyenné váltak.

Változom-e azonban én (is)? Ha stabilnak, ha egy mobil korszakban „a” klasszikus-stabilnak nevezem magam, ha jeligém a „nyugalmi állapot – vagy egyenes vonalú egyenletes mozgás”, Newton, akkor? Életem, létem (a szellemi) lehet valóban (üdvre) olyanyira rögzült, hogy eltérni tőle nem érdemes, csak az ellenjátékokat kibírni? Olcsóbb úgy? De az abszolút szellemiség sosem volt piaci! (Szellemiség, értsd: ily igyekezet.)

A világ, írtam itt korábban, vagy egyebütt, hogyan is ne létezett volna nekem a világ? Mindig rajta kívül éltem. Ha volt már itt ez, jó példa rá, hogy funkcionálisan ismétlődhet valami. Pl. a vérnyomásmérés. „Volt már”, mondja a doki a Guszti bácsinak. Mert hogy a Mari néni vérnyomásának mérésében már szerepelt ugyanez a szerkentyű. Mi mindent kellett így (jócskán támogatott) ifjocoktól eltűrnöm, vagy vén marháktól! Miért, ha engem ifjúnak néznek, miért ne mondhatnék vén marhát? Ha öregnek valloam magam, miért ne ifjoncozhatnak? A szellem világában csak az éretlen az ifjonc – ifjunca, ifjoncka, ugroncka, hempergőzincke stb. –, és az is rettenetes volna, ha minden vélemény a helyességnek felelne meg. De mint nyugalmi állapot és egy. von. egyenl. mozg. hívó, ezem van!!

*

Az az érzésem, ez meredek volt! Az az érzésem, továbbá, hogy vagy a postás csengetését várom, vagy madárkámnak gépelek és szólatok sláger-osztrák-tévé-rádiót. Sivár válasz-

tás. Ma már ott tartok, hogy a postás jötte szükséges, de a velejáró – a várás, még ha pénzt várok is – elviselhetetlen, felháborító. És ha holnap meghalok? Utolsó gondolatom ez lesz: mikor jön a postás az elfogadott, de botrányos mérvű honorral?

*

Este már végképp csak csendben bírom. Főbb munkáimat már csak nívó alattinak bírom. Tejbepapi. Orosz esztrádműsorokat nézek-hallgatok, azok még valamicskét emberiek. Bár hát... Mégis.

Este már senkit – senkit! – sem bírok másképp, ha beszél, csak ha szemem elfedem, várom a fél nyolcat, mikor már alszom. Megírtam: a földön a legjobb aludni, de a legjobb a földön aludni. De még így is: élvezhető eléggé? A szerelem, a kaja, a pia, az olvasás, a társas együttlét – aki velem ellentétben ilyenre vágyik, én verébkénken kívül senkivel – mind ez sokkal élvezhetőbb. Mert ébren történik. Az alvás, ami a legjobb nekem e földön, alva történik, és ha sokszor felébredek, pl. vizelni, megint ez van: nem alszom jól. Nem igazán élvezetes, inkább drukk, hogy újra elalszom (-e). Mondogatom főmedvém nevét, Dömi, Dömi. Mint „Om, Om” a buddhistáknál. Vagy akármi. Aztán szavaimtól függetlenül alszom el. Végképp nem tudom már ilyenkor az ellenkező nemre, embertársakra, pénzre, műveimre, emlékeimre, vágyaimra (csak a nyugalom mérhetetlenje a vágyam, de az alvás épp a nyugalom lenne), tárgyakra gondolni. Nem mindegy? Ilyenkor látszik. Úgyis tárgy-talanul alszom el!

Ennek kiegészítéseit ld. Forrás, valamint egy rajzgyűjtemény. Keressük hamarosan az ÖRDÖGLAKAT, ANGYALHINTA c. kiadványt. Már nem beadvány. Már nem folyomodom.

Hérakleitosz se folyamodik. Hiába, hogy

v. abszolút cégére:

Nyista:

Vagy: itt járt Hérakleitosz:

Spac itt, spacc, veréb (németül), üres tér. Ahogy legtöbbünk fejében a más milyenségről oly sok ez (az üres tér, legjobb esetben...)

*

Zenón: „Futamidő 1/2/3/4” etc. Mert nemcsak 1/2-vel nem jön létre semmi Pl. 3/5-tel sem.

*

A látó ember rettenetes felszínessége jön elő, ha sötétben hunyt szemmel vág neki. Kiderül, semmire sem figyelt oda. Így járunk egymás világában is.

Az igazság halálos ellensége az érintkezés. (Hogy én is ilyeneket írok, is.)

Nem másokat unok. Csak hogy az én szavaimra szavak. Persze, hogy minden létezik a számomra. Csak semmit sem kell kapcsolatba hozni velem.

Fölösleges magamnak is már csak én vagyok. Mindenki más: volt. Ezek erősek voltak. S nem is felszínesek.

*

Örülök, ha valaki kicsit se konyít a művészethez. Kicsit sem kell lenézniem. – Erős író voltam, erős szellem (bár biztos nem igazi jó), mégpedig: mert erősen ellenszenveztem, erősen irtóztam, erősen tudtam elzárkózni. – Sosem hittem, hogy írod, művet az életem így átfedi majd. Ez nem életművészet! Inkább életképtelenség. Mert, ld. másutt, írtam, nem akarok érintkezni: nem akarok örökké irodalomként jelen lenni. Másképp meg nem vagyok jelen. Szerencsére nem „inkább”. Semmi vágy nincs ebben sem.

Van hát kedvem?!

*

Nem spirituszom fogy ki, inkább nagyon is nagy lánggal ég, mikor már nem akarok tényleg senkinek semmit mondani. (Variáció egy megírt témára: Csak kinek mondjam el, ha már nem akarok senkivel se beszélgetni? Beszélgetni csak azzal akarok, aki szerintem jól írt munkáimról, jól érez irántuk, jó az ügymenete. Pl. Bárány Tibor, a Jaffa Kiadó stb. Az említetteken túl. Naná, semmi a „minden” tagadása, a jó kivétel ám szégyenítsen meg engem.)

Magában mindenki beszél, natúr. De hogy mással se legyen értelme beszélgetnie, ehhez komoly életiskolázottság kell már.

Megbízható vagyok: csak a magam dolgaival törődöm. (Sajnos, mégsem vagyok megbízható.)

Az érvényesülni akaróké az idő:

Nálam a vekker jelzője már bent van:

Vagy van a fejedem. Vagyra adtad a fejedet.

Vedd vissza a *vagy*-t...! Egy másik *vagy* lesz belőle.

Hogy ne érdekelne a világ, írtam. Csak mikor már hallok róla, rosszul vagyok tőle!
A világtól vagyok. (Ha nem is jól.)

Haladásos (európai, újabban kínai) gondolkodás. Hogy a netovább is haladás. A nincs is. (Főleg a nincstelenségek férnek bele jól.) Elhagyom a cigit, az alkoholt: teljesítmény. Másutt, ha valami nincs, ha valamit nem csinálók: az pozitív? Fizetnek érte? (Mit tudsz venni rajta – divatszó.)

Ha szélső érték vagyok, miért nem értékét nézik? Értékük nekik is van, még több is.

Madárkám révén az örökléttel vagyok. És mindkettőnk élete véges. Csak az összehangoláshoz is annyi idő és erő kell, hogy mások nem férnek bele.

Madárkám nélkül ez a percem se volna. De egy percem sincs mellette (másra).

Ha ismertek volna, írtam valahol, valaha is, most nem ismernének rám! (Tíz alapmondásom egyike.)

(Cő (epe, vese,
#idő, szív).

Szükszifosz a kővel: belülré vette, alakítja. Nem mindegy? Nem tesz semmit. Nem akartam tenni semmit. A Tiszatáj-cikket akartam. Mégis van világ, ami rajtam kívül *van*.

Kívül van: értelme a hangsúlyon van.

De akkor mik a szavak? A szavak azért vannak, írtam másutt, hogy legyen miket mondanunk egymásnak.

Gondolkozom, tehát voltam és leszek. De...?! A *jelen* volna a kedv. Van, ha van.

2007. január